

НИЩО ЛИЧНО

01 ОКТОМВРИ 2009, ЧЕТВЪРТЪК

Текст за идеята

(и за изложбата “Техники”, Галерия ИСИ – София, 19.08 – 25.09. 2009)

Този текст излиза закъснял и по неправилния начин, като опит за противопоставяне на “официалните критици”, които предпочетоха да “напердашат” или направо да не забележат изложбата “Техники”. Това може да е станало поради лични (негативни или позитивни) пристрастия, но все едно, началото на Галерия ИСИ не може лесно да се пренебрегне, най-малкото защото със сигурност тя се обсъжда активно. Ако целокупната българска публика не вижда, или не иска да види, че има Институт за съвременно изкуство, вероятно няма смисъл някой целокупно да я ухажва. Обаче съществува една част от публиката, която се нуждае от подобно място. Докато галерията я нямаше, се създадоха най-различни пространства, фестивали, центрове за дебати, семинари за съвременно изкуство, но също беше произведена огромно количество слаба художествена продукция. Все пак повечето от въпросните инициативи бяха формирани от една по-специална целева група, в условната възраст между 20 и 35 години, която отдава голямо значение на техниките, без да ги познава добре – нито класическите живопис, графика и скулптура, нито новите медии. Всички тези млади хора очевидно много искат да се занимават с това, но в действителност никак не го правят качествено и по-лошото е, че май няма как да се научат. Затова задават неадекватни въпроси като “Защо това се случва чак сега, защо толкова малка галерия, защо толкова “лесна” изложба? Защо художници, които попадат в категорията *advanced* решават да работят като в художествено училище?” За някои може да изглежда, че кураторският проект е измислен “като по учебник”, но по-интересното е, че в него се вижда предизвикателство за смелост – да се лавира между техниките, да се отстояват правата на определена техника или да се отстоява правото на идеята да е преди техниката. Всъщност концепцията на изложбата никак не е лесна и е малко вероятно да е мръсен кураторски номер за забавление. По принцип кураторите нямат установени техники за работа, май нямат и методология, те обикновено дори не се вълнуват от техниката, а главно от идеи. Така че Яра Бубнова и Мария Василева са извършили най-страховитото и възбуждащо действие – да се направят, че уж оставят художниците на произвола на съдбата. Щеше ли да е по-лесно, ако го нямаше деспотичния куратор? Зависи от късмета и от готовността за свободно действие.

Много е бил лош късметът на Иван Мудов, най-известният в България съвременен художник, особено с работите си, посветени на музеите за съвременно изкуство и “съвременното изкуство” въобще. Той е трябвало да работи в живопис – най-класическата от класическите техники. И този път обаче Мудов не е живописвал, защото неговите специални техники са в измамите и кражбите на художествени произведения. Тези провокативни действия обаче винаги са засенчвали друго негово сериозно качество – много доброто познаване на историята на изкуството. Което и този път успява да мотивира работата му – един квадрат без капка боя и със свършено кръгла форма.

Няма по-лош късмет от това да си художник в България, особено ако си Недко Солаков. С помощта на видеото художникът произнася без звук (като гневна молитва) най-красивите български изрази, посветени на майката. Но адресирани към държавата и нейните официални институции. Той не харесва България и България не го харесва. Ясно е, че отношенията между тях са неясни и драматични, което е валидно почти за всеки, който живее в тази държава. В случая изглежда, че няма смисъл да се крещи, защото онези, към които е отправена “молитвата” надали ще се обидят, или ще се трогнат дори от факта, че Недко Солаков много пъти им е вършил работата. Всъщност това са две произведения в едно, нещо като двойно палимпсетно видео. Вторият “слой” съдържа монолог, в който вече на глас, се обяснява очевидното – че работата не е пърформанс, а видео. Не че пърформансът е лошо нещо, но на Недко Солаков това му се е паднало, и той защитава своя жребий. Въпросът му “Как може да е пърформанс това, като никой не го е виждал?” прави връзка с една друга работа в изложбата и напомня отново за старата дилема по определянето на границите и териториите между видовете видео и пърформанс. Разбиранията за двете често се разместват, а видеото повече е било подценявано, особено когато се е налагало да се прилагат колаборативно. Обикновено объркването се разрешава лесно със заключението, че с видео се документират пърформанси – те са произведенията, а то само “изпълнява” и просто е “техника”. В работата на Калин Серапионов обаче, на видеото му е паднало да си отмъсти на пърформанса, като напълно го заличи от лицето на земята. Това произведение няма никакви елементи на пърформанс, от техническа гледна точка е видеоинсталация. По същество е видео, чиято идея е да отрече пърформанса. По принцип за пърформансите е характерно действието и присъствието на автора, като център, който насочва вниманието на публиката и е основен обект на интерес. В случая този двойствен “обект” въобще не съществува, но е заменен от нещо по-добро – неговата интерпретация. Пърформансите са по-адекватни за представяне и “изразяване” на идеи. За видеото е присъщо да “пресъздава”, което по правило прибавя следваща степен на сложност и дълбочина в идеите. Тази особеност е основното съдържание във видеото на Калин Серапионов – в него присъстват само субективните разкази на хора, видели действието – още една степен на “пресъздаване”. Така правилата на видеодокументацията се пренасочват в правила на пърформанса. Впрочем това е единствената работа в изложбата, която дръзва изцяло да промени съдбата, като технически употребява видео и в същото време убедително доказва, че използваната “медия” е била пърформанс. Вярно е, защото е документирано, нали видео техниката няма как да лъже.

Обаче в “Пърформанс по случайност” не е само това. Има много повече, но останалото не се отнася конкретно към тази изложба, а към филмите на Калин Серапионов като цяло. Ако работата се “разфасова”, от нея може да излезе цяла самостоятелна изложба, от поне три-четири части. И те няма да са по-малко фрашкани със смисъл, защото както изглежда, системата за пре-пре-пресъздаване в този случай работи много ефективно.

Преди известно време много художници бяха заинтригувани от появата на “дигиталната рамка”, модерно-буржоазно приспособление, което кичозно наподобява класическо експониране на изображения в рамка и зад стъкло. Но в работата на Правдолуб Иванов “Медията е само превозно средство”, този

инструмент намира напълно адекватна употреба. Класическите техники или новите технологии (все едно), служат само да опаковат за транспортиране онова по-важно нещо, което трябва да стигне от точка “автор” до точка “зрител”. Но идеята винаги е зависима от медиата, затова художниците непрестанно завземат нови и по-удобни за “разопаковане” изразни средства, и за да счупят рамката или стъклото. Работата на Правдолуб Иванов дава инструкции как става това – с изречението “В случай на спешност, счупи стъклото с чук” и схематична картинка на чук, същите като в автобусите. Но в производението разликата с градския транспорт не е само в дигиталната рамка, а и в това, че гражданинът зрител не разполага реално с чук, а само с цифровото му изображение, защото е достатъчно да го има в ума си. Трябва само да се сети, че може да го използва – винаги, не само в случай на спешност. Това е положението. Нищо лично.

подробности за изложбата - http://ica-sofia.org/?id=58&lan=BG&cat_id=1
nishto_lichno_blog@abv.bg

ПУБЛИКУВАНО ОТ НИЩО ЛИЧНО В 1:44

5 КОМЕНТАРА:

[Svetlana](#) каза...

Chudesen text. Koi e avtorut?

[ЧЕТВЪРТЪК, 2009, ОКТОМВРИ 1 6:03](#)

[ventsislav zankov](#) каза...

горките жудожници, горката Яра Мария недко , живи да ги оплачеш, нещастни и неразбрани ще си умрат

[ЧЕТВЪРТЪК, 2009, ОКТОМВРИ 1 22:44](#)

Анонимен каза...

По-скоро горкият Венцислав Занков, защото някога е правил жестоки работи, а сега вече нищо не прави и само се сърди и се кара.

[ПЕТЪК, 2009, ОКТОМВРИ 2 5:52](#)

[ventsislav zankov](#) каза...

горкия Венцислав Занков, и не само защото навремето е правил упражнения по херман нич (малко като вица - и аз го знам, ама по-добре), а защото позволи и продължава да го прави: да смесва представата си за критичен дух с личната си завист. това е трагедията на егото, което е готово да смачка собствените си действия в дела за общността. така и не разбра горкия че двете се зануляват, и годините добавят своето в крайния резултат: 0. един поглед върху сайта на занков, на вестника, на Арт& България, малко разтърсване на главата наляво и надясно и коктейла е явен: айран без мляко. наздраве!

[ПОНЕДЕЛНИК, 2009, ОКТОМВРИ 5 14:12](#)

[NY](#) каза...

Страхотен блог. Само продължавай да пишеш.

[СРЯДА, 2009, ОКТОМВРИ 21 7:28](#)

НИЩО ЛИЧНО

19 ОКТОМВРИ 2009, ПОНЕДЕЛНИК

[Индустриално?](#)

Преди няколко дни в София беше открита нова галерия, за която се рекламираше, че ще показва “съвременно изкуство, фотография, дизайн и архитектура”. Първата изложба е на съвременния художник Павел Койчев, който представя работата си със следния текст:

“На оня, който използва машина, работите вървят механически, на оня, чиито работи вървят механически, сърцето става механическо. Оня, който има в гърдите си механическо сърце, изгубва пълнотата на чистата простота. Който е загубил пълнотата на чистата простота, той няма да се утвърди в живота на разума. Оня, който не се е утвърдил в живота на разума, няма да подкрепя пътя.”

Чжуанцзъ

IV в. пр. н. е.

Но можеше и да е така:

На оня, който използва интуиция, работите вървят интуитивно, на оня, чиито работи вървят само интуитивно, сърцето е единствената машина, с която е способен да работи. Оня, който има в работите си само сърце и интуиция, изгубва всяка способност да мисли и да мотивира действията си. Който е загубил пълнотата на чистата мисъл, няма да се утвърди в живота на съвременното изкуство, който е “живот на разума”. “Оня, който не се е утвърдил в живота на разума”, няма как да е художник.

Неизвестен графоман

2009

Ето така се вижда по-добре, колко е лесно да си манипулативен. Особено в държава, където общоприетото мнение е, че на художниците звездите им говорят разни неща, а всички останали простосмъртни трябва да ги приемат без съмнение, защото не са изпитали истински душевни страдания. Или защото някой голям авторитет е казал, че така трябва.

Най-елементарно и грубо казано, съставните части на изложбата са индустриални машини, изкуствени цветя, скулптури и цитираният текст. Също така елементарно погледнато, това би трябвало да се брои за инсталация – от онези, които се основават на конфигурация от обекти, техните значения и връзките между тях – предметно изразяване на мисловна система. Най-впечатляващото нещо в случая са изкуствените цветя, които винаги и без изключение означават кич и буржоазна култура. И въобще нямат нищо общо с живите цветя, въпреки че приличат на тях. Ако зрителят се води по съдържанието на текста, би трябвало да види цветята в противоречие с тежките и студени механични обекти. От което първият извод е, че в пластмасови божури има повече “разум” и “чиста простота”, отколкото в индустриално съоръжение (!?). Ето тук всичко се обърква и лъсва голямата системна грешка в цялата изложба. Не е за вярване, че това се случва милиони години след Бойс, Косут, Кант, Хегел, Дюшан, Татлин, Ворингер, Малевич, Кандински, Аристотел (тук хронологията не е правилна, но няма значение), които също са авторитети на мисълта, дори по-големи от Чжуанцзъ. В изложбата има и две скулптурни фигури, но те не казват нищо, за да помогнат. Може би ако бяха само те (и малко по-едри), щеше да е поне приятно. От всичко това за автора се разбира само, че в сърцето му бушуват много силни страсти, които му пречат да мисли, а работата му предизвиква само недоумение и съжаление. Единственият смисъл да се пише за нея е, за да се направи сравнение и да се потърси разликата с една друга порода инсталации, които не трябва да се “усещат”, или “чувстват”, а да се “разбират”. Качеството

може да се разпознае лесно, дори човек да няма диплома. Така че това е много слаб старт за “Индуриална 11”. Жалко, защото мястото заслужава повече. Най-странното е, че куратор на галерията е Весела Ножарова, която работеше върху българското участие на предпоследното Венецианско биенале и тогава изглеждаше, че може да избира добри художници.

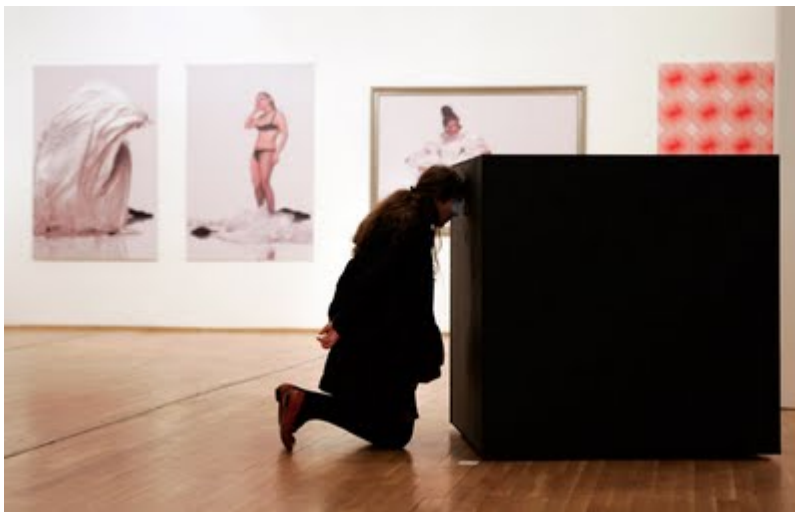
ПУБЛИКУВАНО ОТ НИЩО ЛИЧНО В 6:37

5 КОМЕНТАРА

НИЩО ЛИЧНО

29 ОКТОМВРИ 2009, ЧЕТВЪРТЪК

Втора награда

Някъде по това време на годината би трябвало да е връчването на наградите на Руф. Списъкът с номинираните излезе доста по-рано на сайта ruf-award.org и вероятно веднага е настъпило вълнение и са започнали залагания за победител (поне така си представям) и би било логично, защото тази награда има претенциите да е най-престижната за съвременно изкуство в България. Обаче на сайта не се публикуват имената на всички кандидатствали, така че няма как да се разбере кой художник въобще не си е подал документите и кой си ги е подал, но е бил отрязан от журито. Сигурно има някакви основания да не се споменават отпадналите. Обаче ако човек следи изложбите и произведенията през годината, и залага на някои от тях, започва да се чуди защо те не са в този списък, или пък как други са попаднали там. Предполага се, че такива награди съществуват, за да се направи рекапитулация и да се определи някой като “най-успешен” (поне приблизително, защото разбира се, че такова нещо като “най-добър художник” въобще не може да съществува). Нямам нищо против наградите по принцип, но специално тези на Руф, въобще не е ясно за какво се дават. Никъде не пише нищо за регламент и не се разбира дали се решава според работите в изложбата, на базата на портфолио, или според личните отношения с членовете на журито.

Например сред номинираните за млад автор тази година са Стефания Батоева, Викенти Комитски, Лазар Лютаков, Камен Стоянов, Коста Тонев и Михаела Власева. Обаче ако трябва да се направи безпристрастна равносметка, се губят поне две имена – Jorgras, който имаше забележителна изложба през 2009 и Станимир Генев, който на миналия Руф се представи наистина много слабо,

но след това направи поне две доста интересни работи в други изложби. За тях двамата и за Викенти Комитски ми се пише повече, но ще изчакам още малко. Допускам, че може би забравям още някой интересен “млад творец” – нека това се брой за мой пропуск в проследяването на събитията, но в никакъв случай за проява на лично отношение.

От списъка на утвърдените обаче се губят наистина много имена. Няма как да се разбере реалната причина за тази липса, но може да се предполага, ако се помисли за това, което се случи предишните две години. Най-просто казано, първите две издания подминаха потенциалните “най-добри”, а наградените (в двете изложби и в двете категории) бяха онези, които щяха да паснат за втора награда, ако имаше такава. Беше толкова очевадно, че дори няма защо да се мотивирам с конкретни примери на автори и анализи на произведения. Сигурно това представлява дипломацията от най-висока класа, но по този начин Руф потвърди, че въобще не го интересува качеството на изкуството у нас, а само сапунената опера със заглавие “Любов и раздор в семейство Художествени”. Да не би в Швейцария да цари пълно разбирателство, че тукашните задкулисни истории да са по-интересни от работите на художниците? Не знам защо обвинявам само Руф, когато той е само един от членовете на журито? Не се наемам да коментирам никой от тях, защото не ги познавам. Единствената ми ориентация са две имена на български художници, които (само по впечатления от техните произведения) мога да опирича метафорично на кит и змиорка. Това вече е сигнал за възможностите им да определят нивото на колегите си, както и за лошия баланс в цялостните способности на това жури. Но все едно, така нищо не се изяснява. При всички положения е ясно, че художниците няма за какво да кандидатстват, освен заради парите. Това е добро основание, обаче вече надали някой наистина се вълнува или залага. Изложбата на Руф, с нейните категорични “втори награди” вече се е утвърдила като второкачествена и просто е една възможност за авторите да реализират поне някаква печалба. Защото у нас те обикновено работят за без пари, което вече граничи с перверзия.

Вероятно този текст трябва да има продължение след откриването на третия Shortlist, но не знам дали ще искам да продължавам.

ПУБЛИКУВАНО ОТ НИЩО ЛИЧНО В 6:13

17 КОМЕНТАРА

НИЩО ЛИЧНО

30 ОКТОМВРИ 2009, ПЕТЪК

Похвали и оплаквания

за изложбата на Недко Солаков, Софийска градска галерия, 07.05 – 05.06.2009

Сигурно изглежда малко неадекватно да се пише за минала изложба, но някакси не мога да спра да мисля за нея. Тя приличаше на ретроспектива, но и на отчет, на архив от фрагменти и документация. Все едно авторът е взел едно голямо пространство, за да си подреди склада и междувременно да разказва какво се е случвало години наред. Не е лесна работа да се справиш с такова аранжиране, с носещите колони, със странните чупки в залите на тази галерия, наистина всички недостатъци на архитектурата бяха станали предимства. Самите стени вече не бяха стени, а част от работата "A Life (Black & White)", от което изглеждаше, че изложбата е на открито, защото тъмното и светлото непрестанно се сменяха. Това буквално и физически "рефлектираше" върху цялата вътрешност на пространството като редуващи се похвали и оплаквания. Всичко това показва, че Недко Солаков продължава да работи здраво, но за съжаление, май не съвсем безкомпромисно. Защото в неговите малки надписи, за първи път струва ми се, нямаше нито сарказъм, нито кикотене, а по-скоро някакво сърдито извинение. В тези надписи България видя един тъжен и уморен художник. Защо не ни нарита всички? Защо не беше толкова нагъл и циничен, както само той може да бъде, и какъвто е бил на толкова други места по света? Това би могло да се дължи на предварителни лоши очаквания. Все е едно си е мислел, че каквото и да направи тук, пак няма да е разбран, харесан или признат. Сякаш се е подготвил, че ще му се наложи да води война с публиката, с държавата, с всичко. И се е барикадирал в изложбата зад кавичките и гигантското си CV. Защо направо не забрани достъпа на български граждани до галерията? (Сигурно защото вече е правено някъде от някой) Защо художник, които през цялото си досегашно творчество е трошил страховете, догми и предразсъдъци с такава желязна увереност, сега и тук избра да се държи прилично, възпитано и дори скромно? През 1989 скача в дълбокото с едно супер скандално заявление, в работата си "Top Secret", където пише, че е сътрудничил на Държавна сигурност. Това естествено предизвиква скандал (вероятно единственият истински арт скандал в България), обаче може ли някой да докаже, че е вярно? Напълно възможно е да става дума за рискова, но много добре обмислена рекламна стратегия. Каквато и да е истината, очевидно трябва да си доста смел, за да дръзнеш да

си “признаеш”. (Било е много по-страшно, от това ако аз сега си напиша името) От там нататък Недко Солаков може свободно да си играе с всички човешки слабости. Всичко друго, в сравнение с “Top Secret” е дребна работа. Не знам дали заради това е развил способността да извлича произведения от всяка малка мисъл. Това качество липсва на много български художници, заради всеобщия национален комплекс, че няма как да сме “откриватели” на нищо и никога. В работите на Недко Солаков обаче няма проблем да се заяви, че той няма как да е Супермен, или Суперхудожник, или безсмъртен – това се вижда в работите му, посветени на страховете и най-много в цикъла “99 Fears”, с който участва в documenta. Тъкмо това участие слага пред думата “художник” думата “световен”, а това не става, когато човек го е страх да работи, както му харесва. В изложбата в София обаче тези неща не проличаха чак толкова, а повече равносметката за наличието на една голяма кариера. Също така по-голямата част от работите не бяха експонирани напълно и изцяло. Вероятно и лошото съотношение между количество и качество (идеята да се образува много от малкото) остави голяма част от тях недовършени и неразбрани. А това е важно, защото единствено работите можеха да отклонят вниманието от самия автор и лютите слухове за него. Но кой знае, може точно по този начин да се е надявал да предизвика публиката да търси и да иска още. Може би трябваше някой друг да завърши започнатите истории на произведенията, но никой от пишещите хора не се изкуши да добави липсващите части към пейзажа на изложбата. Може да са били много заети да го обвиняват, да го хвалят, или да изреждат участията му в разни важни изложби. Така или иначе, ако Недко Солаков е имал на ум да изпробва ефекта на Шехерезада, не е успял. В интерес на обективността, този текст трябваше да редува черни и бели абзаци. Обаче чистата обективност е утопия, пък и ако се търси самоцелно, не върши никаква работа. Затова няма да изтрия изречението “Това беше най-интересната изложба в София тази година.” Но в това няма нищо лично. Подробности за изложбата в [Sofia City Art Gallery](#) Всички линкове са към <http://nedkosolakov.net/>

** Секцията за коментари е със свободен достъп, но ще бъдат изтривани всички мнения, които се отнасят до Държавна сигурност, тайни служби на други държави, досиета, доноси, мнения без връзка с художествени работи, както и обидни или нецензурни изрази!*

НИЩО ЛИЧНО

06 НОЕМВРИ 2009, ПЕТЪК

Малкото е повече

Jorrgas, Викенти Комитски и Станимир Генов

Когато си спомням работи на Jorrgas, винаги ме преследва подозрението, че той не е от тук. Не в смисъл, че е извънземен или, че има някакви трансцедентни наклонности, а съвсем буквално, че не е от България. По принцип смятам, че в тази професия е абсолютно погрешно да се коментира произхода на авторите и той да се намесва, когато се коментират работите. Обаче (сега ще се повторя, съжалявам) ми се струва, че съвременното изкуство в България има една

забележима обща черта на визуален аскетизъм. Нагласата на художниците (има предвид умните) върви към “Малкото е повече” и “Формата следва функцията (концепцията)”. Мисля си, дали това не идва от дългите години на страх от гнилия формализъм и после кратките, но много по-надъхани времена на гняв срещу едвам отвоювания “формализъм”. От последното наистина са дошли много добри “намаляващи”, така да се каже, произведения. Обаче изведнъж се появява този Jorrras и никак не се връзва с подобна “традиция”, а изглежда че работи с ум. Някакси не се вписва, допуска прекалено много красота, лустро, разкош, разточителство на материал, но също така на конкретни обекти и на мисли забележете. Много при него е повече. Има и друго обаче, никъде в неговите работи не е указано, че с тях непременно трябва да се “оперира” по същия начин, както с патериците на Мона Хатум примерно. Наистина, пусната е стръвта, че ето – патерици, бокс, вериги, зъби, медали... се нанизват и правят изречение. Но накрая става много, изречението е все по-сложно и вече трудно се чете. При това положение не мога да преценя, дали Jorrras се опитва нарочно да предизвика в работите си война между дискурс (каква е тая дума?) и вчувстване (онова на Ворингер) – ако е това, би ме впечатлило много. Или още не е уточнил какво точно иска да направи. Във всеки случай мисля, че малко намаляване би било полезно, но в каква посока трябва да стане това, може само художникът да реши.

Викенти Комитски все едно е тръгнал от същото място, но в противоположната посока – повече като количество и все дребни работи. Не казвам, че “дребни” непременно означава лесни или плитки, по-скоро по-бистри и четливи. Защото всички онези указания, които този път идват от карти, книги, ножици, дръвчета... се разпределят в по-малки дози и в отделни работи. Обаче по този начин има риск да се получи ефекта на “Колкото по-малко, толкова по-малко”. Защото малкото наистина е повече, когато е дошло от работа с постепенно и аналитично отнемане от някакво вече набавено “много”. Разбира се понякога и малката хрумка е достатъчна, но не винаги (тук пак ми идва да се хвана за патериците на Мона Хатум). Защото ако не се уцели точното място в линията на мисълта, където трябва да се спре или да се продължи, работата може да остане недостатъчна. Или да се окаже, че авторът я споделя прекалено лесно с много други хора (или други художници). Последното вероятно зависи от образованието, но мисля, че това е най-малкият проблем. Не знам как точно работят мозъците на художниците, но някак си личи, когато една идея е предъвквана повече отколкото трябва, когато е пусната напълно дива да се яви като произведение, или е била отглеждана с грижи. В това, което видях от Викенти Комитски само през тази година, май имаше работи от последните две разновидности.

Веднъж влязох в Червената къща с единственото намерение да ползвам тоалетната. Извинете ме, искам да кажа само, че не отидох там, за да гледам изложба и въобще не знаех, че има такава. И в тоалетната се чуваха някакви уж естествени, но много дразнещи и притесняващи звуци – просто се чуваше звукът от улицата или от кафето (не си спомням точно) – обикновено нещо, но го забелязваш, защото не си е на мястото и защото те тормози по време на много лично занимание. Чак когато излязох разбрах, че там имало изложба и това било звукова инсталация на Станимир Генев. Запомних я, защото обичам нахални и хихикащи произведения. Впечатли ме също с това, че не се опитваше да е непременно атрактивно и в същото време беше достатъчно забележимо. После се сетих, че тази тема е продължение на друга негова

работа (изложба). Това беше малко пространство, в което се влизаше трудно. Защото трябва да се проврьеш между много висящи тръби, които издават стенания всеки път, щом ги докоснеш. Минавайки от там, се чувстваш сконфузен като в претъпкан автобус или улица – искаш единствено да се движиш, но се оказва, че това пречи на всички останали и нарушава личното им пространство. За съжаление Станимир Генов наистина има съвсем малко количество обмислени работи. Дали защото все още не е попаднал в лапите на кураторите, или просто го мързи? Но предполагам, че може повече, отколкото показва.

<http://www.jorrras.com/>

<http://stanimir.eu/>

<http://veg.cult.bg/site/?p=107>

ПУБЛИКУВАНО ОТ НИЩО ЛИЧНО В 0:19

4 КОМЕНТАРА:

Анонимен каза...

Жорас става все по-скучен и като, че ли сам не знае какво точно иска да каже с работите, които показва. Поне така ми се струва, а защо ли не мога да оборя тази си мисъл?

Другата ми странна мисъл е, че и останалите от това поколение /Бора Петкова, донякъде и при Викенти Комитски се наблюдава същото/ нещо не могат да им се получат нещата и да стоят убедително. Но някъде в интервю на наш художник бях прочел, че има добри и не чак дотам добри художници, които се занимават със съвременно изкуство. Дано споменатите не живеят в някаква тяхна илюзия, че са от добрите, а ако искат този факт да се промени дано поне започнат да показват нещо, което да обори витаещите мисли в главата ми.

ПЕТЪК, 2009, НОЕМВРИ 6 0:46 ☞

Георги Джонгарски каза...

Анонимен, в главата ти май рядко витаят мисли! Това са млади хора, всеки с качествата и недостатъците си. И на мен не ми харесва, че работите им често са неискрени, "сдобрени" с конюктурата или просто "гепени"(Светлозара), но се питам дали вината е изцяло тяхна или се подчиняват на очакванията винаги да сме "а ла", за да сме уж адекватни на съвремието. Помисли, лесно ли е за един млад художник да се развива в местната среда на агресивна аматьорщина и комплексираност и какви усилия му струват производството дори и на една работа. Иначе е лесно да хвърляш определения в пространството.

ПЕТЪК, 2009, НОЕМВРИ 6 12:36 ☞

Анонимен каза...

Човек трябва да уважава труда положен от друг. Или поне аз така знам. Трудно ми е естествено да кажа с открито сърце че този труд е сполучлив. Понякога се изисква повече от един опит за да уцелиш десетката ако мога да се изразя така просташки. Но все пак всички сме хора всички недостатъци имаме. Лошото е че

когато кометира някой нещо то по добре е вместо да взаимодейства хумор и сатира от жълтата преса макар и украсен може да каже нещо така както го мисли. Както го чувства. Това повече би могло да помогне на един творец да направи своите изводи за творчеството си отколкото горенаписаната статия. Иначе все още сме свободни да харесваме това което ни харесва дори и това нещо да се казва изкуство.

ВТОРНИК, 2009, НОЕМВРИ 10 9:29

Анонимен каза...

ето, че и Трофешев се появи най-накрая

СРЯДА, 2009, НОЕМВРИ 11 0:38

НИЩО ЛИЧНО

“Гравитация нула”

** Текстът съдържа думи и изрази, които могат да минат за “нецензурни”, но това се налага, поради характера на произведенията, които коментира.*

Изложбата “Гравитация нула” включва живопис и скулптура от последните пет години, които според автора Венцислав Занков, се занимават с “алиенацията и разпада във връзките в междуличностните и междуполовите отношения” (http://zankov.info/exhibitions/2009_gravitation_0/index.html). Тази сложна и дълбока проблематика, художникът изразява в серия работи със заглавие “Ангели-унищожители и екстазът на Св. Тереза”. Прозрението, че в иконографията на Св. Тереза има сексуален подтекст, е много старо и се свързва с периоди от историята на изкуството, когато съществуващите догми са водили до конфликти между духовното и плътското в изкуството. Нямам никаква представа поради каква причина тази тема може да мине за актуална сега. Но подозирам, че отговорът може да е някъде вътре в рамките на цялостното творчество на Венцислав Занков. Новите му работи имат белезите на религиозен маниеризъм и съвременен хорър едновременно, “пластическите” им качества са много слаби и те демонстративно изразяват болезнено страдание и драматизъм. Не е много ясно къде в тях попадат “междуличностните и междуполовите отношения”, може би възелът се разплита на много голяма философска и духовна височина, до където моят ум не може да стигне. Обаче ми се струва, че в тях има повече отчуждение между художника Занков преди и Занков сега. Защото познавам негови работи от 90-те години, в които изглежда, че никакви вътрешни или художествени конфликти не могат да попречат на наглата, откровена и мръсна плът да е достатъчна причина за работа.

Никога няма да забравя прекрасната гола мулатка, която през годините се завъртя няколко пъти по разни изложби. Това беше наистина добра живопис (като живопис), но и като концептуално попадение, защото в краката ѝ със спрей в сурово розово и с уверения почерк на съвременен графити райтър, пишеше “Мила родино, ти си земен рай”. Това вероятно е една от най-силните работи на 90-те, защото ебава майката (извинявам се) на много утвърдени живописци, които нямат достатъчно ум и хъс, за да се държат по този начин, а на всичкото отгоре не могат и да рисуват така.

Същият художник води видео рубрика за изложби (<http://art-bg.blogspot.com/>), в която коментарите обикновено са скучни, неадекватни или самоцелно злобни, но самата идея за такива репортажи е привлекателна. За съжаление авторът не си дава сметка, че може да работи много по-добре с този материал не като критик, а като художник. В тези записи има страхотни фрагменти, като например безразличното плъзване на камерата покрай скучните задници на разни изкуствоведки и веднага след това, в близък план и за доста дълго време, остава върху деколтето на някакво момиче, където поне половината цица се вижда съвсем ясно. Ето това би било фантастично, само да беше осмислено като художествено произведение.

Много ми е интересно дали пуританските методи на българското “изкуствоведие” са докарвали художниците до там, че да трябва да хабят сили да се противопоставят на някакво си елементарно лицемерие, или е било точно обратното. Във всеки случай изкуството (не само съвременното) в България страда от прекалено извисена духовност и аскетизъм. Занков е един от малкото, които са си позволявали да свържат сюжета “голо тяло” с естественото желание за секс, но мисля, че дори той не е достатъчно “мръсен” художник. Такъв опит нямаше да доведе до прекалено елементарно и “лесно” изкуство, най-малкото защото то можеше да се насища със смисъл от всичко, което го заобикаля. Но истината е, че Венцислав Занков омекна много бързо. Жалко за загубата на всичко, което не е създал. Нищо лично.

Подробности за изложбата на <http://zankov.info>

ПУБЛИКУВАНО ОТ НИЩО ЛИЧНО В 2:23

НИЩО ЛИЧНО

11 НОЕМВРИ 2009, СРЯДА

За смисъла на безкрайните усилия, лишени от логика (не за наградите на Руф)

Камен Стоянов, „Стъпките на тигъра”, 2007

Нямах намерение да се занимавам повече с тази изложба, но си промених

решението, след като видях нещо в каталога Shortlist 2009. В страниците, които представят Надежда Олег Ляхова, върху една от снимките на последната ѝ изложба, има добавено едно ръкописно допълнение – “или за смисъла на безкрайните усилия, лишени от логика”. Чак тогава стоплих, че цялата история с мутиращите строителни съоръжения, може би въобще не е коментар на тема “сънят на Столична община ражда чудовища”. Явно човек като свикне непрестанно да попада на работи, визиращи “социалната проблематика”, започва да реагира предубедено и мързеливо на всичко, което има подобни визуални знаци. Или може би се “заслушах” в някакви чужди текстове, или беше заради някои коментари тук.

Доколкото си спомням, когато гледах изложбата “Глобално и дългосрочно ситуацията е положителна”, не си мислех за нищо социално и въобще за нищо реално. Мислех си, че всички живи хора, които се появяват там, строят някаква утопия, нещо което само те си знаят какво е. Затова не се закопах в разсъждения като пред петното на Поршах, а просто се оставих да гледам безкрайно и без усилия. С две думи, отнесох се безотговорно, като към всяко приятно нещо, което не изисква от мен да мисля правилно. Сега пак ме загложди мисълта, че нещо пропускам – смисъла да дълбаеш безкрайно в неизвестна посока. Започнах да си мисля за усилията, които отиват в правенето на изкуство, правенето на изложби, писането за изкуство, кандидатстването за награди, напразните усилия и напразните очаквания, въобще напъните от всякакви естество. Започнах да възприемам работите на тази художничка като жестока пародия на целия безумен панаир, каквото е българското изкуство. Да смятам, че нейните несъществуващи същества са създадени само, за да симулират, че вършат смислена работа. Ако мисля правилно, изглежда, че само Надежда Олег Ляхова не застава в ступор пред всичко това, в очакване, че ако бачкаш неуморно, ще произлезе нещо грандиозно и неповторимо. Но не знам дали мисля правилно и не се доверявам на журито на Руф. Затова Госпожо Ляхова, ако ме чувате, моля драснете ми два реда на имейла.

Какъв смисъл може да има участието на Боряна Росса в буржоазно мероприятие каквото е изложба с награди? Като гледам какви са ѝ позициите на художник, човек и гражданин, ми се иска да видя бойкот на изложбата отвътре – истинско кръвно отмъщение с крайни средства, нещо което да не може да се гледа от хора със слаби сърца. Дали Руф се е развълнувал от интелигентно заплетената реплика по Шварцкоглер и софт феминисткото видео? Също прекалено умна за тази изложба е работата на Камен Стоянов. Но нейната история за благородния див звяр, попаднал по неволя там, където не му е мястото, е прекалено дълга, за да се разказва точно сега и в този текст, макар че се изкушавам.

Съвсем не бойкот, а по-скоро зачатък на коментар на тема конкуренция има в работата на Викенти Комитски “Не пикай върху брат си”. Обаче брат ти може и без да иска да ти спуска лодката, с която си потеглил, ако не си се подсигурил достатъчно амбициозно. Вниманието ми беше привлечено повече от друга негова работа – обект, в който лъчът светлина, произведен от осветително тяло, се явява в същото време собствен източник на светлина, и сам по себе си също е осветително тяло.

Работата на Михаела Власева представлява серия портрети в живопис – нещо като преброяване, според статистически данни, на хора с името Иван, които живеят в България. Не мога да си представя нищо по-сучно и провинциално от

това. Самуил Стоянов е пробвал да развие в обекти и живопис различните значения или клишета, свързани с думата “звезда”. Обаче визуалната му матрица за звезда в цялата серия е една и съща, и всеки път пасва първосигнално на един определен политически символ. Това не е просто старомодно, изтъркано е до дупка. Съдържанието на тази фигурка отдавна вече е само вятър и мъгла и съпадението с “20 години след падането...” отегчава още повече. Сега си спомних, че не разбрах защо, никъде в изложбата не видях работа от Рада Букова – изглежда че започвам да не виждам. Може би да се върна и пак да потърся.

Много добро впечатление ми направиха работите на Лазар Лютаков. Материалът на всички са битови предмети – или евтини пластмасови съдове, или маркови мебели на световно известни дизайнери. От новите, но ширпотреба чинийки се получават лампи, които вече изглеждат много модно и куул. Обратно на това, легендарните, но повредени и изпотрошени столове, очевидно са намерени на боклука. Те са закърпени от автора, но следите от ремонта не само, че не са прикрити, а съвсем нарочно се набиват в очи. По този начин, с няколко малки противоречия (нито прекалено бързо, нито прекалено отвлечено) се оформя разговор за плаващата граница между добре изглеждащото и ефикасно работещото, за оригинала и ментето, за движението и промяната на качеството във времето, и сигурно за милионен път – за красивото, доброто и приятното.

Обаче моят фаворит в тази изложба е едно минималистично видео от Коста Тонев, с наименованието “Самодостатъчна машина”. Като на театрална сцена, с драматичен контраст между светлина и сянка, много съсредоточено и педантично се върши работа – почистване на прахосмукачка с помощта на нейната собствена засмукваща част – в равни дози абсурдно и логично. Да търсиш самодостатъчното, е търсене на някакъв абстрактен максимум. Затвореният цикъл може да предполага съвършенство, но и риска от загубата на отворения финал, защото нямаш шанс за следващо действие. Това също означава, че търсиш начин да изчистиш всички явно излишни, но и потенциално потребни смисли, които може да ти се прилепят, преди да стигнеш края. Но толкова много думи могат само да съсипят работата, защото тя е от малкото, които нямат нужда от думи и не ги понасят.

<http://ruf-award.integra.bg/>

ПУБЛИКУВАНО ОТ НИЩО ЛИЧНО В 4:40

3 КОМЕНТАРА :

Анонимен каза...

a rabota na Rada Boukova v тази izlozba ima

[СРЯДА, 2009, НОЕМВРИ 11 12:58](#)

Анонимен каза...

Za razlika ot prednite "nishto lichno", tozi put dosta formalen i balkanski prochit.

[СРЯДА, 2009, НОЕМВРИ 11 13:17](#)

Анонимен каза...

e sluchva se, sigurno ne vinagi mu idvat dumite i misultta mu ne vurvi taka gladko, kakto v nachaloto. i toi e chovek. no, kakto ia e podkaral, burzo ste se poizcherpa...

[СРЯДА, 2009, НОЕМВРИ 11 14:24](#)

НИЩО ЛИЧНО

20 НОЕМВРИ 2009, ПЕТЪК

Не се доверявайте лесно!

Защото може да пропуснете нещо важно.

Както аз имах глупостта преди известно време, да не се загледам в едно съобщение в artbox-а за изложба на Иван Мудов със subject “MUSIZ Collection at Bulgarian Institute of Culture Hamburg”. Защо го подминах – вероятно приемайки за естествено, че такива художници по принцип не стоят много в България и заспалата ми реакция е била, че ето Мудов нещо работи, много хубаво, ок. Обаче след това попаднах на един текст от Мария Василева и си умрях от завист и гняв, че не гледам като хората, защото работата се оказва много сериозна.

Преди да четете по-нататък, трябва да минете през блога “Окръжно”. Не го пропускайте не само, защото е много интересно, но и защото после нищо няма да схванете. [Окръжно](#); [Bulgarian Institute of Culture- Hamburg](#); [Културни новини](#). Сега нали разбирате, че е имало опит за нова вълна на масовата хипноза “МУСИЗ”. При това не просто повтаряне на мантрата за липсата на... знаете какво. Иван Мудов изглежда е реагирал на едно събитие от тази година – появата на проекта САМСИ, който е карикатурен отвсякъде. Цялата му история е обсъждана достатъчно, за да няма нужда от преразказване (1, 2, 3...). Голямата комедия беше, как една Национална културна институция, с очевадна неграмотност и с единственото основание на някакви намерени пари, тръгва да прави музей за съвременно изкуство. Най-ужасяващото е, че не се започва от началото – те първо нямат колекция, да не говорим, че идея си нямат как трябва да я набавят. От това се разбира как голямата драма вече не е в липсата на музей, а в липсата на знания. А знания може да се натрупат по-лесно, от това да се намерят пари. Новият проект на Мудов демонстрира, че има съществуваща колекция, събрана на базата на знания, което е вероятно най-добре мотивираното обобщение на всички коментари по повод САМСИ. Представяте ли си, че един сам човек (само на 34 години) е повече наясно от екип, в който има директор на НХГ, архитектурна агенция, чуждестранен посланик, еврокомисар, зам. министър и кой знае какви още “специалисти” (всъщност Мудов въобще не е сам, но това е друга тема).

Темата е, че който трябва не е разбрал, но сега в “Окръжно” излиза нов текст – съобщение за друга изложба в Българския културен институт в Хамбург. Вече е ясно, че няма как да е истина, но е впечатляващо колко достоверно изглежда. Реално действащ куратор (Мария Василева) прави изложба от реално съществуваща колекция ([на СГХГ](#)), в сградата на бивше казино в Хамбург, в която както разбрахме, не се помещава никакъв Културен институт. Уважаема госпожо Василева, кога смятахте да пуснете съобщение в artbox-а? Това не е просто “някаква” изложба. Както се вижда, “[Цветя и рози](#)” е съвсем истински кураторски проект. Подозирам, че заглавието иронизира цялата история с първата “невидяна” и несъществуваща изложба, или въобще цялото ни положение. Но също така той е обмислен да организира логично и мотивирано (и манипулативно естествено) произведения от СГХГ, които хората много добре знаят, че там се колекционират и са показвани в изложби, още преди МУСИЗ, БКИ- Хамбург и САМСИ да ги “има”. И ако имената на Анри Сала, Джими

Дърам, Мартин Кипенбергер... на журналистите нищо не им говорят, може да им проговорят поне имената Иван Мудов, Правдолюб Иванов, Калин Серапионов, Лъчезар Бояджиев..., които са им познати, най-малкото защото редовно ги преписват. Не мога да разбера дали текстът на Мария Василева е авангардна форма на критика върху работата на Мудов, или между художника и куратора има някакво съзаклятничество, но това не е толкова важно. Същественото е, че “Цветя и рози” е сигнал за още една изцепка на екипа на САМСИ – остави, че нямат колекция, те преди това куратори нямат, които да са в час със съвременното изкуство.

А истинските музеи може де се правят и по инициатива на частни лица или неправителствени организации, но във всяка нормална държава това първо е работа на държавата. В тази връзка проектът на Иван Мудов / Мария Василева е много показателен, защото оголва истината за тотално скъсаната връзка между възможностите на професионализма и възможностите на властта. Както и пълната липса на връзка между изкуството и широката общественост, което е задължение на журналистите от отделите по културата. Засега всички ние си оставаме заключени в нашия artbox и циркулираме само в неговата стерилна среда. Защото си представям, че държавните служители надали гледат по-внимателно нещо различно от новините по bTV.

НИЩО ЛИЧНО

03 ДЕКЕМВРИ 2009, ЧЕТВЪРТЪК

Изложба за безработни

(Аделина Попнеделева, “За Ницше, Кафка и другаря Ленин” (20 години по-късно)

Трябва да кажа, че преди да напиша този текст, не прочетох от кора до кора всичко от Ницше, Кафка и другаря Ленин. Понякога получавам параноя от библиотеки, пък и от Blogspot нямат големи изисквания. Прочетох обаче стейтмънта на Аделина Попнеделева:

”Курс за безработни

Жените от моето поколение.

Голяма част от тях останаха без работа веднага след промените през 1989 година. И досега е трудно да си намериш работа след 35 години!

Жените плетат в класна стая, в която са събрани карта на Велика България, портрети на Раковски, Левски, Ботев, Каравелов, Волон, Стефан Караджа, Бачо Киро, копие на знамето, на което Райна Княгиня е избродирала “Свобода или смърт”, българското знаме, знамето на Европейския съюз, карта на Европа и битов кът с традиционни черги, менци и гърнета. Всичко, с което се гордеем и идентифицираме, е събрано тук. Липсват единствено портрети на новите национални герои – Христо Стоичков и Димитър Бербатов.

Жените, които плетат там, знаят, че нямат бъдеще.

Но са оцелели.

Аделина Попнеделева

София, 18.11.2009”

Жените на Майстора се върнаха. Прости, горди, многострадални и героични, направо почти красиви и достойни за безсмъртни портрети. На преден план “дълбоко психологическо състояние” (това ми е наследство от Людмила Живкова), изтощени коси, затлъстяване, евтини-скъпи бижута, които посочват социално положение. Това вече е чиста възрожденска иконография, само дете не говори за възход, а за хленч по ценности от миналото и оплакване от настоящето. Освен, че са достойни за възхвала, жените са там за сравнение с образа на “циничния тип” (от мъжки пол), който самодоволно, на маса и с чаша, говори безсмислици в стил професор Вучков и е лишен от духовни и културни идеали. Този портрет е много по-подробен, защото е направен като видео интервю. Но не като диалог, защото авторката стои зад камерата, не коментира и почти не се намесва. Но е там, включва се от време на време – тихо, спокойно и добронамерено. С нищо не предизвиква съперника-събеседник, обаче няма никакво съмнение, че зрителят трябва да е възмутен. С женската си интуиция е напипала един начин, с който признавам си, много ми харесва художниците да ме пързалят – подмолната операторска критика*. Обаче и този начин, ако няма убедителен подтекст, си остава само ръкоделие, защото мисля, че тезисите на Аделина Попнеделева са съшити с бели конци. Не мога да се съглася, че нейните персонажи (и от двата пола) могат да са “събирателни образи” на българите от определено поколение (а ми се струва, че това ми се пробутва). Не е вярно например, че само жените над 35 трудно си намират работа, същото важи и за и мъжете. Това не е ли полово дискриминация? В края на краищата, изложбата се занимава с неща като човешката глупост, човешката воля, морал или цинизъм – това не са полово разграничени понятия, те са общовалидни и съществуват навсякъде по света. За мъжете не съществува ли риск да останат без пари и собствена стая? А Стоичков и Бербатов, като са прости, лошо ли си вършат работата? Спомних си и предишната изложба на Аделина Попнеделева, която на същия принцип се състоеше от видео портрети, проследяващи израстването на младеж тип мутра. И там пак беше тихо и кротко пред простотията, която говори сама за себе си и “ето, виждате ли до къде сме я докарали”, с пълен игнор на всичко останало – първосигнална и безкритична дидактика, дори операторската ѝ критика не е особено убедителна. Цялата история се опира на много категорични “за” и “против” – половете, поколенията, историческото време. Не е ли наивно? Почувствах се глупаво, докато преписвах “Свобода или смърт” и “всичко, с което се гордеем”, не знам защо... Добре, ценностите девалвират, обаче тя не е пастор, а художничка и има пълната свобода да регулира всичко. Все пак “етика” и “естетика” са отделни глави и нашата глава винаги е била със страхотна преднина, можеше да се възползва от това.

Не мога да се съглася също, че съвременен художник може да избута масовката напред, като се занимава по този начин с миналото. В заглавието на изложбата стои печата на 2009 – “20 години по-късно”, което идва от една чисто политическа причина. Тъпо е, когато изкуството трябва да се съобразява с политическата история, защото след 20 години ще изпъкнат онези примери, които не са се съобразявали с нея (не си фантазирам, случвало се е и преди). Все едно, понякога ситуацията изисква политически или икономически компромиси, но (за сравнение) в други изложби е ставало така, че гласа на художествената идеология да изскочи над гласа на политическата – също женски начин, но много по-хитър.

* за тези, които водят протокола – моля, не бъркайте “операторска критика” с “оперативна критика”, към която нямам претенции.
ПУБЛИКУВАНО ОТ НИЩО ЛИЧНО В 01:32

4 КОМЕНТАРА:

аделина попнеделева каза...

Текстовете,които претендират за обективност, базирана на анонимност ни "пробутват"(цитирам автора на блога) безпристрастност в непреходната комунистическа стилистика.По тези причини си позволявам да нарека автора доносник.

Неговото "свободно" мнение се основава на страх да се подпише или в "похитрия"(цитирам)вариант да манипулира чрез инсценирана свобода.Интересни в тази връзка са мненията,че само анонимно можеш да кажеш истинското си отношение към каквото и да е.

Интересът към блога със странно име "Нищо лично" вероятно се дължи на деформираното ни съзнание. Всички сме много смели в частните коментари и доста внимателни в публичните.Но ето, имало начин!Хем публично,хем "обективно" и смело, а формулата била проста-доносничество.Използваш частично информацията, променяш смисли и интерпретираш.

В известен смисъл съм доволна от текста, защото потвърждава моята теза, а именно, че моето поколение се остави на ченгетата и доносниците да го манипулират и не успя да направи много за свободата.За съжаление не само това поколение.

Авторът не обича много да чете, но е слушал професор С. Стефанов за Майстора и може би е участвал във "Всичко за мъжа".

Освен всичко е наясно и с анализа.Хленч по миналото има в неговата глава,както и спомени за Л. Живкова(може би дори лични),а за възрожденската иконография нямам думи.

И сме я докарали така, защото се оставихме на ченгетата и доносниците да правят каквото си искат.

По въпроса за "етиката " и "естетиката" и какво може и не може съвременното изкуство не е лошо да прочете нещо, въпреки "параноята" и изскванията на Blogspot.

Аделина Попнеделева

ПН XII 07, 01:40:00 AM 2009

Анонимен каза...

:)

ЧТ XII 10, 03:18:00 PM 2009

Анонимен каза...

Донос: мн. до?носи, (два) до?носа, м. Донесение до ВИСШЕСТОЯЩИТЕ с цел да се НАВРЕДИ на някого.

НД XII 13, 06:20:00 AM 2009

НИЩО ЛИЧНО

12 ЯНУАРИ 2010, ВТОРНИК

*Familiar Filings**

(за Дан Пержовски)

Как да използваш политиката, историята и парите, без да допускаш те да те използват? Как да критикуваш градивно и без злоба? Как да реагираш на новинарските емисии, без да използваш клишета? Как да коментираш националната и интернационалната дискриминация, без да си дървен философ? Може да стане, ако си Дан Пержовски.

Понякога определението “социално ангажирано изкуство”, ми създава предварителната нагласа за някакви ограничения, фалшив морал и мисловно късогледство. Обаче Дан Пержовски май не страда от никаква форма на политическа коректност, или поне не позволява на “глобалната тема” да му диктува положенията на “трябва” и “искам”. За сравнение, никой от типа “гражданин” или “активист” не би имал свободата да се усъмни дотолкова, за да стигне до опасението, че след импресионизъм и концептуализъм, може да дойде думата активизъм. Затова е още по-приятно да видиш с каква лекота (и само с преместването на една черна точка) политиците се превръщат в клоуни, и по същия начин да разбереш съществената разлика между “гражданин” и “художник”. Наистина има много политика в работите на Дан Пержовски, обаче в тази политическа идеология тежат предимно думи като art и artist. Дори понякога неговият “художник” да е в ролята на лузъра, това не го измества от центъра на вселената на собствените му съмнения. Този персонаж е малко хазартен тип, не се възприема прекалено сериозно и дори си играе с идеята, че си играе на художник – само и само да не си признае директно, че обича изкуството.

Почеркът на Дан Пержовски и собственият му визуален речник (“You did this drawing already”) минават за класика. Колкото може по-малко количество картинка и още по-малко текст, смисълът на думите се конкретизира от картинките и обратно, но явно не е била само формулата на големия виц. Някои от рисунките могат да бъдат преразказани с много думи, но без никакви обещания за буквален прочит. Други, ако ги преразкажеш, ще се свършат. Някои, ако за мен са напълно неразбираеми, за други може да са съвсем ясни. Четивните ориентири понякога свършват малко преди да си сигурен, че си разчел. Така че тренираният маркер на Дан Пержовски никак не е лесен. Попаднах на един текст от Чарлз Еше, който се опитва да коментира негова рисунка и не успява, докарал го е до там само да я опише. Ханс Улрих Обрист го цитира толкова много, че от собствения му текст почти нищо не се забелязва.

Обаче изглежда, че Дан Пержовски никак не се връзва от това, че го смятат за cool, free и интернешънъл (съмненията са докарали неговия интелектуален персонаж до самоубийство). Бил използвал простия език на карикатурите и уличните графити, бил на ръба между ART и ТЯА. Правел “ефимерни произведения с трайни маркери”, да, да... Точно маркерите са ефимерни, защото не всеки художник успява да работи така, че да можеш да го възпроизведеш в паметта си без друго възпроизвеждащо средство. Защото неговият черно-бял (или визуално-текстов) баланс директно повишава нивото на паметта (и мисълта) на гледащия.

Съмненията са му любима тема, включително и съмнението в собствените работи. Мисля, че затова играе с ограниченията на “необратимия” маркер, като

задрасква някои от рисунките си. Тези “редакции” вървят всеки път с извинения и понякога със съвсем непосредствени обяснения като “not good enough”, все едно споделя свойски с публиката, че не всичко си харесва. Обаче истината е, че публиката въобще не се захваща да класира рисунките по качество, защото е заета да им се кефи като цяло (и той със сигурност знае това). Ето защо не ми се вярва, че го прави с идеята дефектът да мине за ефект. Повече ми прилича на споделяне на лични работи. Представям си, че така се държи човек, когато се отбива у съседите, преди да се прибере за Коледа. Затова и публиката, ще не ще, започва да развива лични пристрастия към Дан Пержовски. Това го пише в много от публикациите за него, но е съвсем различно да видиш как и ние сме му интересни. “No Attention. No Museums. No Budgets. No Funds. Hurrah! A Free Artist” – това сме ние (или поне някои от нас).

* това заглавие изплагиатствах от едно парче на групата Молоко

ica-sofia.org
perjovschi.ro

НИЩО ЛИЧНО

23 януари 2010, събота

Арт анкета 2009 на в. Култура

Изложби, кураторски проекти, художници, произведения, събития... художествена действителност. Всяка година вестник Култура оправя сметките и тегли чертата, с което определя за вечни времена, кое влиза в историята и кое остава извън. Каквото е останало на хартия, значи се е случило. Също като Библията, дори да няма кой знае какъв авторитет, вестникът е един и неговата дума не подлежи на коментар. Вероятно никой не смята, че написаното там е стопроцентовата истина, но и никой не се наема да го оспорва. Нямах намерение и аз да го правя, докато от редакцията не ме поканиха с официално писмо, да участвам в анкетата за 2009. Не знам защо са решили, че ще се изкуша от благини като коректор, редактор и ограничен брой знаци. Няма начин да публикувам в Култура, защото имам собствени въпроси, но мога да коментирам самата анкета.

Времената се променят, изложбите се променят, писането за изложби също, но класацията на Култура се прави все по същия начин, както е било преди сто години. Всеки път канят няколко активни изкуствоведи да класират изложбите по важност и евентуално малко променят въпросите, за да паснат на актуалните събития. Дори любезно предоставят „сравнително пълен списък на изложбите през годината за подсещане”. След това няма изводи и заключения, нито никакви анализи.

Редакцията се отказва от позицията на авторитет, или си измива ръцете като оставя крайния резултат с отворен финал – обективната картина трябва да се оформи от само себе си и на базата на колективното (не)разбирателство. „На въпросите трябва да се отговаря конкретно, за да има единство в крайния вариант на анкетата!” – така пише в писмото от вестника. А неговото влияние се заключава в избора на хората, които да си кажат мнението – винаги специалисти от бранша. И тук всичко се обърква, най-вече заради

ненормалните изменения в множествената професия „изкуствовед“ в България. С малко изключения, тези хора вършат едновременно работата на куратори, критици, теоретици, пиари и т.н. В идеалния случай това трябва да е Лара Крофт, в най-лошия – човек с професионална шизофрения. Стига се до там, да трябва да коментират собствената си работа, да се раздвояват, да се чудят как да не се самопохвалят, или от къде да търсят някой нещо да им напише. И тъй като са се изпокарали „до смърт“, дори да видят, че чуждата изложба е станала по-добре от собствената, здраво стискат зъби.

Обаче нали уж всичко е за доброто на изкуството. Преди да попаднат в класацията на Култура, художници и произведения трябва да са попаднали под вниманието на куратори и галерии. Това се случва, ако са демонстрирали качествена продуктивност, но също така и приемливо професионално поведение. Нека не си затваряме очите за това, каква е била съдбата на някои добри работи, които не са били пласирани достатъчно гъвкаво от своите автори или ако авторите не са се държали „както трябва“. Дори да са гениални (напълно възможно), никога няма да стигнат до никаква класация, нито дори да бъдат просто „отразени“. Ако все пак са стигнали до изложба, единственият вестник, който има привилегията да отсява събитията, дори това не прави. Там могат да се прочетат малки текстове за много големи изложби, както и цели страници за съвсем незначителни събития. На пръв поглед има много демократична критическа политика, отделя се място дори за разпродажби на графики, а някои изложби, места или събития (много по-коментирани и посетени), може лесно да се забият в някой ъгъл. Дори да изглежда, че в Култура всичко минава, ясно се чете присъствието на един силен монопол с определени пристрастия. По този начин не може да се възбуди градивен дебат и не е ясно защо продължава да тече акцията с класация, която излиза един път в годината.

Все пак благодаря на Култура, че ми позволиха да говоря. Прилагам въпросите, които ми изпратиха, но със съвсем не „конкретни“ отговори.

1. Кои, според Вас, са най-силните изложби на 2009 за София и страната и защо? (желателно е да се класират по важност, могат да се подредят по категории – общи и самостоятелни). Трябва да се изброят най-много 5-10 изложби.

Преди време отговорих на този въпрос, без никой да ме е питал, и продължавам да съм на същото мнение.

Обаче защо само София и страната? Нас художниците от страната ли ни интересуват или „страната“?

2. Кои, според Вас, са изложбите/арт събитията, предизвикали най-негативни реакции?

Златна малинка! Май за първи път задават такъв въпрос? Изглежда, че вестникът не се финансира от Министерството на културата.

Блогърите също изтърпяха доста негативни реакции.

3. Бихте ли отличил/а някоя галерия за изложбената ѝ политика и защо?

Мисля, че само ИСИ има ясна политика. Защо? – колко знака ми отпускате, за да обясня?

4. Кои, според Вас, са най-важните дискуссионни теми в полето на изкуството, възникнали през 2009?

Няма дискусия, която да е възникнала през 2009.

ПУБЛИКУВАНО ОТ НИЩО ЛИЧНО В 04:29